Lucian Blaga, *Poezii*⁵⁴*Stihuatorul*

Chiar și atunci când scriu stihuri originale
nu fac decât să tălmăcesc.
Așa găsesc că e cu cale.
Numai astfel stihul are un temei
să se-mplinească și să fie floare.
Traduc întotdeauna. Traduc
în limba românească
un cântec pe care inima mea
mi-l spune îngînat, suav în limba ei.

Catren

Limba nu e vorba ce o faci.
Singura limbă, limba ta deplină,
stăpînă peste taine și lumină,
e-aceea-n care știi să taci.

⁵⁴ Textele în limba română au fost extrase din volumele Lucian Blaga, *Poezii*, Minerva, București, 1976 și Lucian Blaga, *Poezii*, Cartea Românească, București, 1982.

Lucian Blaga, *Poésies*⁵⁵

Celui qui écrit des vers

Même lorsque j'écris des vers originaux.
je ne fais, en réalité, que d'interpréter.
Je trouve que c'est normal, c'est honnête.
C'est seulement lors de ce passage
que le vers prend sens, qu'il fleurit.
Je traduis toujours. Je traduis
en roumain, en ma langue,
un chant que mon cœur entonne
en sa langue avec suavité.

Quatrain

La langue n'est pas tel mot que tu peux dire.
La seule langue, ta langue plénière,
régnant sur les secrets et la lumière,
c'est la langue dans laquelle tu sais te taire.

⁵⁵ Les textes en roumain ont été extraits des volumes Lucian Blaga, *Poezii*, Minerva, București, 1976 et Lucian Blaga, *Poezii*, Cartea Românească, București, 1982

Poeții

Nu vă mirați. Poeții, toți poeții sunt
un singur, nempărțit, neîntrerupt popor.
Vorbind, sunt muți. Prin evii ce se nasc și mor,
Cîntînd, ei mai slujesc un grai pierdut de mult.

Adînc, prin semințiile ce-apar și-apun,
pe drumul inimii mereu ei vin și trec.
Prin sunet și cuvînt s-ar despărți, se-ntrec.
Își sunt asemenea prin ceea ce nu spun.

Ei tac ca roua. Ca sămînța. Ca un dor.
Ca apele ei tac, ce umblă sub ogor,
și-apoi sub cîntecul privighetorilor
izvor se fac în rariște, izvor sonor.

Les poètes

Ne vous étonnez pas ! Les poètes sont un seul,
un même, indivisible peuple ininterrompu.
En parlant, ils demeurent muets.
À travers les âges qui naissent et qui meurent,
porteurs et maîtres du chant, ils sont les serviteurs
d'une langue ancienne, depuis longtemps disparue.

Compagnons des races fiancées à la glaise,
Ils suivent fidèlement le vieux chemin du cœur.
Usage-partage du son et du mot les transforme en compétiteurs.
Les poètes se ressemblent aussi par ce qu'ils taisent.

Muets comme la rosée, comme le grain, comme un *dor*,
les poètes se taisent, pareils aux eaux qui travaillent les terres,
pour éclore, sous le chant des rossignols,
source sonore, source nourricière.

Încheiere

Frate, o boală învinsă ți se pare orice carte.
Dar cel ce ți-a vorbit e în pământ.
E în apă. E în vânt.
Sau mai departe.

Cu foaia aceasta închid porțile și trag cheile.
Sunt undeva jos sau undeva sus.
Tu stinge-ți lumânarea și-ntreabă-te:
taina trăită unde s-a dus ?

Ți-a mai rămas în urechi vreun cuvânt ?
De la basmul singelui spus
întoarce-ți sufletul către perete
și lacrima către apus.

Inima mea în anul 1940

Stelele, ce-i drept, mai sunt deasupra, toate,
dar Dumnezeu ne trece sub tăcere.
Tenebrele n-au capăt, lumina n-are înviere.
Inima mea – e-o carte care arde,
un bocet
în mijlocul Patriei.

Fin

Frère, tout livre est une maladie surmontée.
Mais il est sous terre celui qui t'avait parlé.
Il est dans l'eau. Aux quatre vents.
Ou encore plus loin.

Avec cette feuille je ferme les portes et j'en retire les clés.
On les retrouvera en bas quelque part ou en haut.
Éteins le chandelier et demande-toi:
le mystère vécu, où s'est-il envolé ?

Tes oreilles gardent-elles encore un murmure
sauvé dans la brûlure du conte de sang ?
Retourne ton âme vers le mur
et ta larme vers le couchant.

Mon cœur en l'an 1940

C'est vrai que les étoiles sont encore au ciel,
mais Dieu nous passe sous silence.
Les ténèbres sont illimitées, la lumière n'est pas immortelle.
Mon cœur est un livre brûlé vif,
une plainte
au cœur de la Patrie.

Cîntăreți bolnavi

Purtăm fără lacrimi
o boală în strune
și mergem de-a pururi
spre soare apune.

Ni-e sufletul spadă
de foc strînsă-n teacă.
Ah, iarăși și iarăși
cuvintele seacă.

Vînt veșnic răsună
prin cetini de zadă.
Purces-am în lume
pe punți de baladă.

Străbatem amurguri
cu crini albi în gură.
Închidem în noi
sfîrșit sub armură.

Purtăm fără lacrimi
o boală în strune
și mergem de-a pururi
spre soare apune.

Răni ducem – izvoare –
deschise sub haină.
Sporim nesfîrșirea
c-un cîntec, c-o taină.

Orphées malades

Nous portons sans larmes
une maladie dans le chant
et nous longeons une route
menant au couchant.

L'âme – une épée brûlante
prisonnière au fourreau.
Encore et encore
tarissent les mots.

Sans trêve les mélèzes
charrient un même vent.
Au monde nous entrâmes
par des portes de chant.

Nos bouches tiennent des lys
à la nuit tombante.
Chacun loge en soi
une fin sous la mante.

Nous portons sans larmes
une maladie dans le chant
et nous longeons une route
menant au couchant.

On porte des blessures
ouvertes sous l'habit.
D'un chant, d'un mystère,
on augmente l'infini.

Liniște

Atîta liniște-i în jur de-mi pare că aud
cum se izbesc de geamuri razele de lună.

În piept
mi s-a trezit un glas străin
și-un cîntec cîntă-n mine-un dor ce nu-i al meu.

Se spune că strămoșii care-au murit fără de vreme,
cu sînge tînar încă-n vine,
cu patimi mari în sînge,
cu soare viu în patimi,
vin,
vin să-și trăiască mai departe
în noi
viața netrăită.

Atîta liniște-i în jur de-mi pare că aud
cum se izbesc de geamuri razele de lună.

O, cine știe – suflete-n ce piept îți vei cînta
și tu odată peste veacuri
pe coarde dulci de liniște,
pe harfă de-ntuneric – dorul sugrumat
și frînta bucurie de viață ? Cine știe ? Cine știe ?

Silence

Il y a un tel silence autour
qu'il me semble entendre les rayons de la lune
se heurter contre les fenêtres.

Dans ma poitrine une voix étrange s'est levée,
et une chanson en moi entonne un amour étranger.

On dit que les aïeux, ceux qui sont morts en fleur d'âge,
le sang bouillonnant dans leurs veines,
la passion inassouvie dans le sang,
viennent,
viennent poursuivre en nous
leur vie non vécue.

Il y a un tel silence autour
qu'il me semble entendre les rayons de la lune
se heurter contre les fenêtres.

Ô, mon âme, qui pourrait me dire
dans quelle poitrine tu chanteras, d'ici des siècles,
sur douces cordes de silence,
sur une harpe de ténèbres, la nostalgie tuée
et la brisée joie de vivre ? Qui saurait me dire ? Qui saurait ?

Eva

Cînd șarpele întinse Evei mărul, îi vorbi
c-un glas ce răsuna
de printre frunze ca un clopoțel de-argint.
Dar s-a-ntîmplat că-i mai șopti apoi
și ceva în ureche
încet, nespus de-ncet,
ceva ce nu se spune în scripturi.

Nici Dumnezeu n-a auzit ce i-a șoptit anume,
cu toate că a ascultat și el.
Și Eva n-a voit să-i spună nici lui
Adam.

De-atunci femeia-ascunde sub pleoape-o taină
și-și mișcă geana parc-ar zice
că ea știe ceva
ce noi nu știm,
ce nimenea nu știe,
nici Dumnezeu chiar.

Ève

Lorsque le serpent tendit à Ève la pomme,
il lui parla d'une voix qui tinta
parmi les feuilles telle une clochette d'argent.
Mais il arriva qu'il lui dît encore
quelque chose à l'oreille
tout bas, indiciblement bas,
quelque chose que les *Écritures* omettent.

Dieu non plus n'a pu l'entendre,
bien qu'il y prêtât attentivement l'oreille.
Ève ne le dit même pas à Adam.

Depuis lors la femme cache sous ses paupières un secret,
son cil a une façon de dire qu'elle sait
quelque chose
que nous ne savons pas,
que personne ne sait,
même pas Dieu.

Traduction du roumaine par Liliana Cora FOSALAU